

Läroarutbildning och läroarbehörighet i Norden

Inom de nordiska länderna efterstavas en gemensam arbetsmarknad på bl.a. undervisningsområdet. Med stöd av dessa avtal ges nordiska medborgare, som har skaffat sig behörighet i ett nordiskt land (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige) sådan behörighet i ett annat nordiskt land som motsvarar deras utbildning.

Läroaryrket är i de nordiska länderna ett så kallat reglerat yrke¹. Behörighetsvillkor för olika slags läroartjänster fastställs av ländernas lagstiftande församlingar. På Åland anges behörighetsvillkoren för tjänstemän och timläroare i grundskolan i grundskoleförordningen (1995:95). I stöd av landskapslagen (1997:52, 2002/82) om utbildning i skolor på gymnasialstadienivå regleras läroarnas behörighetsvillkor i skolornas reglementen.

Nordiska medborgare som har skaffat sig läroarbehörighet i ett nordiskt land är behörig för en tjänst eller uppgift som läroare i de andra nordiska länderna med beaktande av följande:

- Behörig att meddela klassundervisning i grundskolan är, utan särskilt beslut, den som har avlagt examen för klassläroare i grundskolan baserad på ett minst treårigt utbildningsprogram
- Behörig att meddela ämnesundervisning (lektor) i konst- och färdighetsämnena i grundskolan och på gymnasialstadiet är, med särskilt beslut av en utbildningsmyndighet² i det land där man avser bli anställd, vanligen den som har avlagt en examen baserad på ett minst treårigt utbildningsprogram inom avsett område
- Behörig att meddela ämnesundervisning (lektor) i andra ämnena i grundskolan och på gymnasialstadiet är, med särskilt beslut av en utbildningsmyndighet i det land där man avser bli anställd, vanligen den som har avlagt en examen baserad på ett minst fyraårigt utbildningsprogram inom avsett område
- Behörig att meddela specialundervisning (specialläroare, specialklassläroare) i grundskolan och på gymnasialstadiet är, med särskilt beslut av en utbildningsmyndighet i det land där man avser bli anställd, vanligen den som har genomgått specialläroarutbildning inom avsett område

Behörighet ges för de ämnena som undervisas i landet/det självstyrda området och för den utbildningsnivå som den sökandes läroarbehörighet omfattar i ursprungslandet. Då det gäller erkännande av yrkeskvalifikationer som en medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen i huvudsak förvärvat i en annan medlemsstat, kan utbildningsmyndigheten vid behov föreskriva anpassningsperiod eller lämplighetsprov för utövandet i fråga (FFS 1093/2007).

¹ En tjänst eller uppgift för vilken det för utövande krävs vissa i lag eller förordning föreskrivna yrkeskvalifikationer.

² Med hänvisning till 3 § utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52, 2002/82) är Ålands landskapsregering central utbildningsmyndighet i landskapet Åland. Motsvarande beslut utfärdas i Finland av Utbildningsstyrelsen och i Sverige av Högskoleverket.

En anhållan om att erhålla ett behörighetsintyg, erkännande av sin yrkeskvalifikation som läroare, sänds på Åland per postadress: Ålands landskapsregering, Pb 1060, AX - 22 111 Mariehamn eller per e-postadress registrator@regeringen.ax. Till anhållan skall bifogas bestyrkta kopior på examensbeviset/examensbevisen.